

Готуємо звітність з єдиного податку 3-ої та 4-ої групи

Олена Жураківська,
редактор журналу
«АгроPRO»,
експерт з питань
оподаткування та
бухгалтерського
обліку

Форма та строк подання

Платники ЄП III групи за ставкою 3% чи 5% подають звітність поквартально (п. 294.1 ПКУ). Квартальна звітність подається протягом 40 календарних днів після закінчення звітного періоду (пп. 49.18.2 ПКУ).

Тобто строк подання звітності з ЄП III групи за 2023 рік – до 9 лютого 2024 року.

«Єдинники» цієї групи складають звітність наростаючим підсумком (за квартал, півріччя, 9 місяців та рік).

ФОПи та юрособи складають окремі форми податкових декларацій, а саме:

- **юридичні особи** – Податкову декларацію єдиного податку третьої групи (юридичні особи);
- **ФОПи** – Податкову декларацію платника єдиного податку – фізичної особи – підприємця. За цією формою звітують також ФОПи I та II груп ЄП.

Обидві форми затверджені наказом Мінфіну від 19.06. 2015 р. № 578, протягом 2023 року змін до цих форм не вносились.

Склад звітності Для ФОП

1. **Основна декларація.**
2. **Додаток 1.** Відомості про суми нарахованого доходу застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску;
3. **Додаток 2.** Розрахунок загального мінімального податкового зобов'язання за податковий (звітний) рік

Для юридичних осіб

1. **Основна декларація.**
2. **Додаток 1.** Розрахунок загального мінімального податкового зобов'язання за податковий (звітний) рік

Відомості по ЄСВ

Відповідно до п. 9¹⁹ розд. VIII Закону від 08.07.2010 р. № 2464-VI «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» ФОПи-«єдинники» (так само, як ФОПи на загальній системі оподаткування та особи, які провадять незалежну професійну діяльність, і члени фермерського господарства) звільняються від сплати ЄСВ за себе з 1 березня 2022 року до припинення військового стану, а також протягом наступних 12 місяців.

Ті ФОПи, які скористаються цією пільгою, розрахунок ЄВ у складі декларації не заповнюють та не подають.

Проте, наявність вищевказаної пільги не позбавляє права ФОПів добровільно сплачувати ЄВ за себе з метою отримання страхового стажу.

Для ФОП, які у 2023 році сплачували ЄСВ в добровільному порядку нагадаємо: його мінімальний розмір становив 1 474 грн (6 700 x 22%) за місяць. Максимальний - 22 110 грн (100 500 x 22%).

ФОПи звільняються від сплати за себе ЄСВ, якщо вони (ст. 4 Закону № 2464):

- є найманими працівниками;
- отримують пенсію за віком або за вислугу років;
- є особами з інвалідністю.

Отже, ті ФОПи, які протягом 2023 року сплачували ЄВ за себе мають у складі Декларації для ФОП подати додаток 1 «Відомості про суми нарахованого доходу застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску».

Зверніть увагу! Якщо ФОП частину року перебував на ЄП за ставкою 2%, а на ставку 3 чи 5% перейшов лише із серпня 2023 року, то зазначений додаток все одно слід заповнювати за повний рік (звісно, якщо ЄВ сплачувався протягом усього року). Якщо у якихось місяцях ЄВ не платили – слід проставити «0» (нуль).

Фрагмент додатку 1 (Звіт про ЄСВ для ФОП)

9. ВИЗНАЧЕННЯ СУМ НАРАХОВАНОГО ДОХОДУ ЗАСТРАХОВАНИХ ОСІБ ТА СУМИ НАРАХОВАНОГО ЄДИНОГО ВНЕСКУ

<...>

Місяць	Самостійно визначена сума доходу, на яку нараховується єдиний внесок з урахуванням максимальної величини	Розмір єдиного внеску	Сума єдиного внеску, яка підлягає сплаті на небюджетні рахунки, за даними звітного (податкового) періоду
Січень	0,00	22,00	0,00
Лютий	0,00	22,00	0,00
Березень	0,00	22,00	0,00
Квітень	0,00	22,00	0,00
Травень	0,00	22,00	0,00
Червень	0,00	22,00	0,00
Липень	0,00	22,00	0,00
Серпень	6700,00	22,00	335,00
Вересень	6700,00	22,00	335,00
Жовтень	6700,00	22,00	335,00
Листопад	6700,00	22,00	335,00
Грудень	6700,00	22,00	335,00
Усього	33 500,00		1675,00

Розрахунок МПЗ

Розрахунок МПЗ мають здійснювати ті підприємства та **ФОП**, які мають у власності та користуванні (в т. ч. на умовах суборенди, емфітевзису) **сільськогосподарські угіддя** (пп. 14.1.114-2 ПКУ). До сільгоспугідь належать **рілля, перелоги, багаторічні насадження, сіножаті, пасовища** (п. «а» ч. 2 ст. 22 Земельного кодексу України). Саме такі суб'єкти господарювання відповідно до ст. 38-1 ПКУ мають визначати МПЗ. **МПЗ не обчислюється** щодо земель, які:

- належать фізичним особам на праві власності та/або на праві користування та станом на 1 січня 2023 року знаходилися у межах населених пунктів (п. 381.2 ПКУ);
- є землями запасу (п. 381.2 ПКУ);
- знаходяться у зоні відчуження та безумовного (обов'язкового) відселення і зазнали радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи (п. 381.2 ПКУ);
- розташовані в **зонах активних бойових дій та на територіях, тимчасово окупованих рф** (згідно з Переліком, затверджений наказом Мінреінтеграції від 22.12.2022 р. № 309), а також визначених обласними військовими адміністраціями як засмічені вибухонебезпечними предметами та/або на яких наявні фортифікаційні споруди (п. 69.15 розд. XX ПКУ).

Розрахунок МПЗ

Додаток «Розрахунок загального мінімального податкового зобов'язання за податковий (звітний) рік»

з'явився ще минулого року у складі декларацій, зокрема:

- з ЄП III групи (для ФОП та для юросіб);
- з ЄП IV групи;
- з податку на прибуток.

Розрахунок складається з двох розділів:

- у розділі I здійснюється розрахунок загального МПЗ;
- у розділі II розраховується різниця між сумою загального МПЗ та загальною сумою сплачених податків, зборів, платежів та витрат на оренду земельних ділянок. Позитивне значення переноситься до відповідно рядка податкової звітності та збільшує суму відповідного податку, який потрібно платити до бюджету.

Розрахунок МПЗ

У гр. 5 зазначається НГО зем. ділянки (для ділянок, НГО яких проведено). НГО проставляється з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного на підставі індексу споживчих цін за попередній рік. Тобто на 2023 рік цей коефіцієнт визначався за наслідками 2022 року. Відповідно до п. 9 підрозд. 6 розд. XX ПКУ індекс споживчих цін, який використовується для визначення коефіцієнта індексації НГО, для сільськогосподарських угідь за 2017–2022 роки застосовується із значенням 100%, тобто 1.0.

Гр. 6 заповнюється, якщо НГО земельної ділянки не проведена. У такому разі у цій графі наводиться НГО 1 гектара ріллі по області. Цей показник визначається згідно з Усередненими показниками нормативної грошової оцінки земель на одиницю площі для земель сільськогосподарського призначення, які затверджені **наказом Мінагрополітики від 24.06.2022 р. № 376**.

Гр. 7 «Коефіцієнт3 (К)». При розрахунку МПЗ за **2023 рік показник цієї графі дорівнює 0,04** (п. 67 підрозділу 10 розділу XX ПКУ).

Розрахунок МПЗ

У гр. 8 «Кількість календарних місяців (М)» проставляється кількість календарних місяців, протягом яких земельна ділянка у 2023 році перебувала у власності, оренді чи користуванні на інших умовах (у т. ч. на умовах емфітевзису) суб'єкта господарювання. Якщо протягом 2023 року право власності або право користування на земельну ділянку (право зареєстроване у Держреєстрі прав) переходило від одного власника чи користувача до іншого, то (п. 381.4 ПКУ):

- попередній власник (користувач) ставить кількість місяців з 1 січня до початку місяця, в якому припинилося право власності або користування;
- новий власник (користувач) ставить кількість місяців починаючи з місяця, в якому він набув право власності або право користування до кінця року.

У гр. 9 «Мінімальне податкове зобов'язання (МПЗ) земельної ділянки, нормативна грошова оцінка якої проведена». Розраховується за формулою, наведеною у цій графі:

$МПЗ = НГОд \times К \times М / 12$ (к. 5 x к. 7 x к. 8/12).

АгроПРО – журнал для успішного розвитку агробізнесу

Сайт: www.agro-pro.com.ua **Телефони:** (097) 894 2520, (067) 878 5132

Розрахунок МПЗ

Гр. 10 «Мінімальне податкове зобов'язання (МПЗ) земельної ділянки, нормативна грошова оцінка якої не проведена». Також розраховується за формулою, наведеною у цій графі: $МПЗ = НГОд \times S \times K \times M / 12$.

Гр. 11 «Загальне мінімальне податкове зобов'язання (ЗМПЗ)». У цій графі заповнюється тільки підсумовуючий рядок (по кожній ділянці ця графа не заповнюється). $ЗМПЗ =$ сума рядків графі 9 та графі 10.

Гр. 12 «20% витрат на сплату орендної плати земельних ділянок». Ця графа заповнюється щодо земельних ділянок, які належать до комунальної чи державної власності і які орендуються у територіальних громадах чи інших державних установ або отримані в оренду у інших юридичних осіб.

У розділі II розраховується різниця між сумою загального МПЗ та загальною сумою сплачених податків, зборів, платежів та витрат на оренду земельних ділянок. Перелік податків, сума сплати яких порівнюється з МПЗ для платників єдиного податку, міститься в п. 297-1.3 ПКУ.

У загальній сумі сплачених податків, зборів, платежів не враховуються суми помилково та/або надміру сплачених у податковому (звітному) році податків, зборів, платежів. Тобто **потрібно ураховувати податки, термін нарахування яких припадає на 2023 рік і які сплачені протягом 2023 року. Виняток - податки, сплачені у 2022 році в рахунок 2023 року** (п. 66 підрозділу 10 розділу XX ПКУ).

єдиний податок ⁸	02.1	
податок на прибуток ⁹	02.2	
податок на доходи фізичних осіб (ПДФО) з доходів фізичних осіб, які перебувають з платником єдиного податку у трудових або цивільно-правових відносинах ¹⁰	02.3	
військовий збір з доходів фізичних осіб, які перебувають з платником єдиного податку у трудових або цивільно-правових відносинах ¹⁰	02.4	
ПДФО з доходів за договорами оренди ¹¹	02.5	
військовий збір з доходів за договорами оренди ¹¹	02.6	
земельний податок ¹²	02.7	
рентна плата за спеціальне використання води (у разі її сплати) ¹³	02.8	
20 відсотків витрат на сплату орендної плати (рядок 2 графи 12 розділу I) ⁵	03	
Різниця між сумою загального мінімального податкового зобов'язання та загальною сумою сплачених податків, зборів, платежів та витрат на оренду земельних ділянок (рядок 01 – рядок 02 – рядок 03 розділу II) (+/-) (позитивне значення переноситься до рядка 11 Декларації)	04	

Ряд. 02.1 «єдиний податок» заповнюється з такими особливостями:

- якщо у платника ЄП (3 та 4 груп) частка сільськогосподарського товаровиробництва у розмірі **75% і вище**, то він ураховує усю суму сплаченого єдиного податку у 2023 році (п. 297-1.3 ПКУ);
- якщо сільгоспчастка **менше 75%**, то до показника цього рядка включається частина ЄП у розмірі, пропорційному цій частці (п. 2971.4 ПКУ). Наприклад, якщо за наслідками 2023 року частка сільгоспвиробництва становить 60% і при цьому сплачено єдиного податку 100 000 грн, то до рядка 02.1 потрібно включити 60 000 грн (а не 100 000 грн);
- до переходу на III чи IV групу був платником ЄП II групи, то ЄП II групи повністю включається до показника рядка 02.1 (для ФОП, у тому числі сімейних фермерських господарств).

Ряд. 02.3 «податок на прибуток» заповнюють підприємства, які у 2023 році перейшли на спрощену систему із загальної системи оподаткування, тобто **протягом 2022 року певний період були платниками податку на прибуток.**

Якщо у таких платників частка сільськогосподарського товаровиробництва за 2023 рік:

- дорівнює або перевищує 75%, то у цьому рядку відображається податок на прибуток, нарахований та сплачений у 2023 році у повному обсязі;
- менше 75%, то до показника цього рядка включається податок на прибуток підприємств у розмірі, пропорційному такій частці сільгоспвиробництва (п. 297-1.4 ПКУ).

Розрахунок МПЗ

Ряд. 02.3 та ряд. 02.4 «податок на доходи фізичних осіб (ПДФО)» та «військовий збір» заповнюють ФОПи. У цих рядках відображається ПДФО та військовий збір з доходів (чистого оподаткованого доходу) від продажу власної сільськогосподарської продукції до переходу в 2023 році на спрощену систему оподаткування (п. 297-1.2 ПКУ).

Ряд. 02.5 та ряд. 02.6 «ПДФО з доходів фізичних осіб, які перебувають з платником єдиного податку у трудових або цивільно-правових відносинах» заповнюється так:

→ якщо частка сільгоспвиробництва за 2023 рік дорівнює або перевищує 75%, то ПДФО та ВЗ із зарплати працівників та з доходів фізичних осіб, з якими укладені цивільно-правові договори включається у повному обсязі (крім доходів, сплачених за придбання товарів у фізичних осіб) (п. 297-1.3 ПКУ);

→ якщо частка сільгоспвиробництва за 2023 рік менше 75%, то ПДФО та ВЗ включається у розмірі, пропорційному цій частці (п. 297-1.5 ПКУ);

→ суми ПДФО та ВЗ, утримані з доходів, сплачених за придбання товарів у фізосіб, не включаються до показника цього рядка (п. 297-1.3 ПКУ).

→ Трудові відносини у фермерському господарстві базуються на основі праці його членів (ч. 1 ст. 3 Закону України від 19.06.2003 р. № 973-IV «Про фермерське господарство»), а тому ПДФО та ВЗ, сплачений до бюджету з доходів від трудової участі та з інших доходів (зокрема, з дивідендів) ураховуються у цьому рядку.

Розрахунок МПЗ

У рядках **02.7** та **02.8** «ПДФО з доходів за договорами оренди» відображаються суми ПДФО та ВЗ з доходів фізичних осіб за договорами оренди, суборенди, емфітевзису земельних ділянок, віднесених до сільськогосподарських угідь (п. 2971.3 ПКУ). При заповненні цього рядка слід урахувати наступне:

- якщо є укладені договори емфітевзису, то відповідно до п. 297-1.6 ПКУ ПДФО та ВЗ включаються щорічно у частці, розрахованій пропорційно до річної суми нарахованої амортизації на право емфітевзису. У цій нормі не йдеться про те, коли саме укладені такі договори, тож вважаємо, що маються на увазі всі договори емфітевзису.
- якщо у **2023** році було сплачено орендну плату наперед за декілька років, то ПДФО та ВЗ можна включати в повному обсязі (є роз'яснення ДПС).

Ряд. 02.9 «земельний податок». Як відомо, платники ЄП звільняються від сплати земельного податку за земельні ділянки, що використовуються у господарській (сільськогосподарській) діяльності (пп. 4 п. 297.1 ПКУ). Тож цей рядок заповнюють платники єдиного податку, які у 2023 році певний час були платниками податку на прибуток і, відповідно, сплачували земельний податок за земельні ділянки, віднесені до сільськогосподарських угідь.

Ряд. 02.10 «рентна плата за спеціальне використання води (у разі її сплати)» заповнюється так:

- якщо частка сільгоспвиробництва за 2023 рік дорівнює або перевищує 75%, то рентна плата за спеціальне використання води, нарахована та сплачена у 2023 році, включається повністю (п. 297-1.3 ПКУ);
- менше 75% - пропорційно до цієї частки (п. 297-1.4 ПКУ).

Розрахунок МПЗ

Ряд. 03 «20 відсотків витрат на сплату орендної плати (рядок 2 колонки 12 розділу I)5». Показник цього рядка дорівнює показнику рядка 2 графи 12 розділу I Розрахунку.

ряд. 04 «Різниця між сумою загального мінімального податкового зобов'язання та загальною сумою сплачених податків, зборів, платежів та витрат на оренду земельних ділянок (рядок 01 – рядок 02 – рядок 03 розділу II) (+/-) (позитивне значення переноситься до відповідного рядка)»

Хто не може бути «єдинником» IV групи

- 1. У кого частка сільгоспвиробництва за попередній (2023) рік менша за 75%** (пп. 291.4.4 Податкового кодексу України, далі – ПКУ). **Але!** Сільгоспприємства мають право перебувати у складі платників ЄП IV групи з сільгоспчасткою у розмірі 50% за умови, що не менше 30% загальної площі сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду, що перебуває у їхній власності або користуванні (у тому числі на умовах оренди), у попередньому податковому році розташовувалися не менше шести місяців на територіях, на яких ведуться (велися) бойові дії, або на тимчасово окупованих територіях (пп. 10.1 підрозд. 8 розд. XX ПКУ – **нова норма**).
- 2. в яких понад 50% доходу від продажу сільгосппродукції становить дохід від реалізації декоративних рослин, диких тварин і птахів, хутряних виробів і хутра** (крім хутрової сировини);
- 3. діяльність яких згідно з КВЕД-2010 належить до класів:**
 - 01.47 (розведення свійської птиці);
 - 01.49 (в частині розведення та вирощування перепелів і страусів);
 - 10.12 (виробництво м'яса свійської птиці).
- 4. Які виробляють підакцизні товари** (крім виноматеріалів та електроенергії з відновлюваних джерел);
- 5. Які мають податковий борг станом на 1 січня базового (2024) року** (за винятком безнадійного податкового боргу, який виник унаслідок дії обставин непереборної сили).

Нова норма! Платники ЄП IV групи, у яких сільгоспугіддя розташовані на територіях активних бойових дій або тимчасово окупованих РФ (відповідно до Переліку № 309), **мають право продовжувати цей статус за наявності податкового боргу** у періоді з 1 березня 2022 року до першого числа місяця, що настане після дати завершення бойових дій або тимчасової окупації. Виняток встановлено для сільгоспідприємств, які не були платниками ЄП IV групи, тобто для отримання статусу «єдинника» IV групи на 1 число податкового року вони не повинні мати податкового боргу (п. 10 [підрозд. 8](#) розд. XX ПКУ).

Важливий нюанс! Будь-який розмір податкового боргу (навіть 1 грн) робить неможливим перебування сільгоспідприємства на ЄП IV групи. Але в такому випадку рекомендуємо все одно подати декларацію на 2024 рік та отримати «офіційну відмову» від податківців. Це дасть змогу сільгоспідприємству у наступному 2025 році (за відсутності податкового боргу та при виконанні інших умов) знову стати «єдинником» IV групи. Якщо ж просто не подати звітність на 2024 рік, то вважатиметься, що підприємство добровільно відмовилось від ЄП IV групи і в такому разі повернутися до цього виду ЄП буде можливо тільки через два роки, тобто з 2026 року (пп. 298.8.8 ПКУ).

Об'єкт , база та ставка оподаткування не змінилися

Для платника ЄП ІV групи об'єктом оподаткування є площа сільськогосподарських угідь (ріллі, сіножатей, пасовищ і багаторічних насаджень) та/або земель водного фонду (внутрішніх водойм, озер, ставків, водосховищ), що перебуває у його власності або надана йому в користування, в тому числі на умовах оренди (п. 292¹.1 ПКУ).

Базою оподаткування є нормативна грошова оцінка (НГО) 1 га сільськогосподарських угідь, з урахуванням коефіцієнта індексації, визначеного станом на 1 січня базового податкового (звітного) року.

Коефіцієнт індексації для сільгоспземель за 2023 рік - 1,051.

Ставки ЄП ІV групи на 2024 рік не змінилися, вони такі (п. 293.9 ПКУ):

- рілля, сіножаті та пасовища – 0,95% від НГО, у гірських зонах та на поліських територіях – 0,57%;
- багаторічні насадження – 0,57% від НГО, у гірських зонах та на поліських територіях – 0,19%;
- землі водного фонду – 2,43% від НГО (незалежно від місцезнаходження);
- ділянки закритого ґрунту – 6,33% від НГО;
- сільгоспугіддя, на яких розташовані будівлі, споруди сільськогосподарських товаровиробників, віднесені до підкласу «Будівлі для птахівництва» (код 1271.2) Державного класифікатора будівель та споруд ДК 018-2000, або які використовуються для обслуговування таких будівель (споруд) – 50% від НГО.

«Військові» пільги

Відповідно до пп. 69.33 підрозд. 10 розд. XX ПКУ (**нова норма**) з 1 березня 2022 року не нараховується та не сплачується ЄП IV групи із площ сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду, що розташовані на територіях:

- де ведуться активні бойові дії;
- тимчасово окупованих РФ.

Дати початку та завершення бойових дій, у тому числі активних, а також період окупації визначаються відповідно до Переліку, затвердженого наказом Міністерства інтеграції від 22.12.2022 р № 309.

Крім того, не є об'єктом оподаткування ЄП IV групи площі земельних ділянок, які (**оновлена норма** п. 292¹.1 ПКУ):

- перебувають у консервації;
- забруднені вибухонебезпечними предметами;
- непридатні для використання у зв'язку з потенційною загрозою їх забруднення вибухонебезпечними предметами.

Але! Факт віднесення земельних ділянок до вищевказаних категорій має бути зафіксований або в Державному земельному кадастрі (ДЗК), або у рішенні відповідного органу місцевого самоврядування, де мають бути вказані дати початку та закінчення консервації чи періоду забруднення земель.

Склад звітності не змінився, це:

1. Податкова декларація платника єдиного податку четвертої групи з відміткою в полі «**Загальна**» (далі – Загальна декларація). До Загальної декларації включаються **усі земельні ділянки**, з яких стягується податок. Подати її слід до ДПІ за місцем перебування на податковому обліку сільгоспприємства.
2. Податкова декларація платника єдиного податку четвертої групи з відміткою в полі «**Звітна**» (далі – Звітна декларація). Подається до ДПІ за місцем розташування земельних ділянок.
3. Відомості про наявність земельних ділянок (далі – Відомості) за формою, наведеною у додатку до декларації, які **подаються як із Загальною, так і з Звітною деклараціями.**
4. Розрахунок частки сільськогосподарського товаровиробництва, який подається з обома деклараціями.
5. Звіт з МПЗ

Склад звітності не змінився, це:

1. Податкова декларація платника єдиного податку четвертої групи з відміткою в полі «**Загальна**» (далі – Загальна декларація). До Загальної декларації включаються **усі земельні ділянки**, з яких стягується податок. Подати її слід до ДПІ за місцем перебування на податковому обліку сільгоспприємства.
2. Податкова декларація платника єдиного податку четвертої групи з відміткою в полі «**Звітна**» (далі – Звітна декларація). Подається до ДПІ за місцем розташування земельних ділянок.
3. Відомості про наявність земельних ділянок (далі – Відомості) за формою, наведеною у додатку до декларації, які **подаються як із Загальною, так і з Звітною деклараціями.**
4. Розрахунок частки сільськогосподарського товаровиробництва, який подається з обома деклараціями.
5. Звіт з МПЗ

ЄП 4 групи для ФОП

Умови для перебування

СФГ-ФОП можуть бути платниками ЄП IV групи за таких умов (вони порівняно з минулим роком не змінилися (пп. 4 п. 291.4 Податкового кодексу України, далі – ПКУ):

- провадять діяльність виключно в межах фермерського господарства, зареєстрованого відповідно до Закону України від 19.06.2003 р. № 973-IV «Про фермерське господарство»;
- здійснюють виключно вирощування, відгодовування, збирання, вилов сільськогосподарської продукції, переробку такої продукції та її продаж;
- площа сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду в їхній власності та/або користуванні становить не менше 0,5 га та не більше 20 га ;
- провадять сільськогосподарську діяльність (крім постачання) за місцем податкової адреси;
- не використовують працю найманих осіб. тобто не укладають з фізичними особами трудові договори, але можуть залучати їх для виконання певних робіт за цивільно-правовими договорами. Вони також мають право залучати до виконання певних робіт інших підприємців;
- членами СФГ-ФОПа є лише члени сім'ї у тлумаченні ч. 2 ст. 3 Сімейного кодексу України;
- крім того на ФОП поширюються всі обмеження (крім сільгоспчастки), що стосуються юросіб.

Порядок переходу (продовження перебування) ФОП на ЄП IV групи

Новостворені СФГ-ФОП для переходу на ЄП IV групи мають подати до органу ДПС Заяву про застосування спрощеної системи оподаткування за формою, затвердженою наказом Мінфіну від 16.07.2019 р. № 308, в якій зазначити про своє бажання бути платником ЄП цієї групи. **Заяву потрібно подати до закінчення місяця, в якому відбулася державна реєстрація СФГ-ФОП.**

Протягом 20 календарних днів після подання Заяви слід подати податкову декларацію платника єдиного податку четвертої групи (далі – Декларація) з відомостями про наявність земельних ділянок (додаток 1) (пп. 298.8.5 ПКУ). В такому разі СФГ-ФОП буде платником ЄП IV групи з моменту реєстрації.

Якщо СФГ-ФОП перебував на іншій групі ЄП або на загальній системі оподаткування, то для переходу на ЄП IV групи також слід подати вищезазначену Заяву не пізніше, ніж за 15 календарних днів до початку наступного календарного кварталу (тобто кварталу, з якого ФОП бажає стати «єдинником» IV групи). Протягом 20 календарних днів після подання Заяви потрібно подати Декларацію з додатком 1 (пп. 298.8.1 ПКУ).

Ті СФГ-ФОП, які були платниками ЄП IV групи у минулому році, для продовження перебування на цій групі ЄП подають лише Декларацію з додатками в такий самий строк, як і юрособи – тобто до **20 лютого 2023 року**.

Перелік звітності

Перелік звітних форм для СФГ-ФОП дещо менший, ніж для юридичних осіб. Він включає (пп. 298.8.1 ПКУ):

- загальну Декларацію на поточний рік щодо всієї площі земельних ділянок;
- відомості (довідку) про наявність земельних ділянок (додаток 1 до Декларації);
- відомості про суми нарахованого доходу застрахованих осіб та суми нарахованого єдиного внеску (додаток 2 до Декларації). Цей додаток подають ФОПи, які у минулому році були на ЄП IV групи (тобто якщо Декларація подається не вперше) і які є платниками єдиного внеску за себе (такий самий як для ФОП - «єдинників» 3 групи;
- додаток 3 «Розрахунок загального мінімального податкового зобов'язання за податковий (звітний) рік»

Розрахунок сільгоспчастки для ФОП не передбачено, оскільки у них така частка має бути 100 %.

Відповіді на питання

1. Який % (4 чи 5) МПЗ за 2023рік для СФГ?

4% .

2. Як нарахувати МПЗ за 2023 рік якщо в 2024 році переходимо на загальну систему оподаткування?

Відповідь із ЗІР (стосувалась аналогічної ситуації у минулому році): у платника податків виникає обов'язок подати уточнюючу податкову декларацію платника єдиного податку четвертої групи за 2022 рік з розрахунком МПЗ мінімального податкового зобов'язання.

Інший варіант, що пропонують податківці – подати звітність на 2024 рік із додатком про МПЗ. Але на нашу думку обидві ці вимоги несправедливі. Нема форми звіту – нема як звітувати.

3. Чи можна включати в МПЗ 2023 року податки, що були сплачені за 2023 рік в грудні 2022 р?

Так.

4. Річний перерахунок Єдиного податку 4 гр.?

Такого не існує.

5. Чи можна користуватися при обчисленні ЄП НГО зробленою аудиторською фірмою по землі (Феодал)?

Для обчислення податків застосовується **витяг про НГО земельних ділянок сільськогосподарського призначення (за межами населених пунктів), який формується автоматично** в електронній формі з використанням програмного забезпечення Держгеокадастру. Тобто аудиторська фірма може його лише отримати. Для обчислення такого НГО у неї повноважень нема.

6. Звітність ЄП 4 група ФОП, поділ ділянки по сплаті відкритий закритий ґрунт?

- рілля, сіножаті та пасовища – 0,95% від НГО
- ділянки закритого ґрунту – 6,33% від НГО

Окремими рядками зазначається площа відкритого ґрунту і площа закритого ґрунту

7. Укладання договорів оренди в середині року: як правильно показати в уточнючій декларації єдиного податку 4 групи?

Відповідно до пп.295.9.5 ПКУ платники ЄП 4 групи в разі, коли протягом податкового (звітного) періоду змінилася площа сільськогосподарських угідь та/або земель водного фонду у зв'язку з набуттям (втратою) на неї права власності або користування, зобов'язані:

- уточнити суму податкових зобов'язань з єдиного податку на період починаючи з дати набуття (втрати) такого права до останнього дня податкового (звітного) року;
- подати протягом 20 календарних днів місяця, що настає за звітним періодом уточнюючу декларацію з відомостями.

8. Чи потрібно відправляти до податкової копії витягів про НГО нових земельних ділянок, які добавилися протягом року?

Ні, не потрібно, такої вимоги в ПКУ щодо ЄП 4 групи нема. (Така вимога є щодо плати за землю - п. 286.2 ПКУ).

9. ТОВ призупинив діяльність, так як знаходиться на лінії бойових дій на окупованій території, чи подавати декларацію з ЄП 4 гр. на 2024 р, якщо за 2023 її не подавали, як далі як діяти?

Якщо у вас нема можливості подавати звітність – потрібно подати пакет документів про «відсутність можливостей».

10. Якщо переходити із загальної системи на 4 групу, то в якому періоді подати декларацію (в грудні 2023 чи січень 2024). До 20 лютого (якщо ви юрособа).

11. Чи потрібно брати нові Витяги з НГО землі у зв'язку з індексацією на коефіцієнт 1,051?

Не обов'язково. Ви можете НГО минулого року помножити на 1,051.

12. Як включати в розрахунок МПЗ за 2023р ПДФО і ВЗ за грудень 2023р, якщо вони сплачені в січні 2024р?

Ні. Цей ПДФО буде включений до МПЗ 2024 року.

13. МПЗ фізичним особам за 2022 рік не нараховували, а чи будуть нараховувати за 2023рік?

Не будуть, якщо земля знаходиться в зоні активних бойових дій чи в окупації згідно з Переліком № 309.

14. Чи нараховується МПЗ на сіножаті та пасовища, якщо вони орендуються ФГ - платником ЄП 4 групи?

Так, адже вони відносяться до сільгоспугідь.

15. Чи маємо включати зем.пай засновника без договору оренди у розрахунок МПЗ ?

Ні. За таку землю розрахунок МПЗ прийде фізособі (засновникові).

16. Підприємство у 2022 році перебувало у зоні бойових дій , а тому у 2023 році відкоригувало нарахування єдиного податку 4 групи. Чи зарахується сума коригування в оплату податків у 2023 році?

Так. Але щоб бути упевненими – проведіть звірку з податковою (чи є переплата).

17. Чи включати в декларацію 4 групи, земельні ділянки по яких закінчиться в березні 2024 року термін дії договорів оренди і власники земельних ділянок не планують продовжувати договора?

Так, включати всі земля станом на 01.01.2024. Але розрахунок податку по ним робити до дати закінчення договору.

18. Яка вартість НГО (2023 року чи 2024) має бути в додатку МПЗ-3 в декларації єдиноподатника 4 групи на 2024 рік?

Для МПЗ – НГО 2023 року (з коефіцієнтом індексації 1), для ЄП 4 групи – НГО 2024 року (1,051).

19. У підприємства є кредити в банках, оформлені по програмі 5-7-9, тобто частину суми відсотків сплачує підприємство а частину компенсує фонд. При розрахунку частки сільгосподоходу, сума відсотків зменшує загальний дохід чи ні?

Так зменшує, в тій частині, що ви відносите в дохід по бухобліку.

20. Чи потрібно робити нові витяги по НГО, чи просто застосувати коефіцієнт 1,051? Орендна плата за 2023 рік вже видана, чи потрібно робити перерахунок?. Якщо земельна ділянка не має НГО, чи потрібно застосовувати індекс до значення середній по області.

По орендній платі перерахунок робити не потрібно тому що НГО брався за минулий рік (а взагалі, слід керуватися умовами договору). До усередненого показника НГО потрібно застосовувати коефіцієнт індексації.

21. При розрахунку МПЗ на 2024р чи зменшується на суму податків (ПДФО,ВЗ), сплачених в 2023р з виплаченої орендної плати за землю фізичній особі за 2024 р?

Якщо йдеться про орендну плату виплачену наперед то ПДФО та ВЗ включаються до МПЗ в періоді їх фактичної сплати.

www.agro-pro.com.ua

АгроPRO – єдине практичне видання для керівників сільгоспприємств

Періодичність виходу – 2 рази на місяць.
Електронна версія та друкована версії
Обсяг – 48 сторінок.

СЕРВІСИ ДЛЯ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

- Консультативна лінія: (097) 894 25 20
- Семінари та онлайн-практикуми
- Адвокатський дозор

(безкоштовні первинні консультації)

Сайт: www.agro-pro.com.ua Телефони: (097) 894 2520, (067) 878 5132